

ئامارى كرددوھ تىرۇرىستىيەكانى جولەكە لە مىزۇوى نويدا

و: هيوا دەرويىش

بەشى شەشم و كۆتايمى

★ رفاندى دىبلوماتى ئىرانىيەكان لە بەپروت:

لە (14) مانگى تىر - تەمموز - (4) (1361) ئى كۆچى هەتايدا دىبلوماتى ئىرانى بە ناوى (موحسىن موسەوى، ئەحمدەتەوەسلیان، تەقى رىتگار موقەدەم، كازم ئىخوان) لە جادەتەرابلس لە بەپروت رەفيىدران.

★ تىرۇركىرىنى زاناياب:

1. تىرۇركىرىنى زاناي فىزىكى مىسرى (خانم د. سەميرە موسا) لە (15) ئى ئابى (1952).

2. تىرۇركىرىنى (نەبىل ئەلقىلىپ) فىزىكى ناس و زاناي ناوکى مىسرى لە شارى پراگى پايتەختى چىكۆسلاۋفاكىيا لە كانونى دووهمى (1975) دا.

3. تىرۇركىرىنى (د. يەحىا ئەلمەشد)، زاناي فىزىكى مىسرى لە (14) ئى حوزەيرانى (1980) لە باريس.

4. تىرۇركىرىنى (نەبىل ئەحمدە فولەيەل) يەكى لە زانا فىزىكى ناس و ناوکىيەكانى عەرەب لە شارۆچكە (بىت غول).

★ تىرۇركىرىنى زانا ئەلمانىيەكان لە مىسر:

1. تشرىنى دووهمى (1962) مارسى (1963) زانا ئەلمانىيەكان لە مىسر (3) نامەتى بۆمېرىزكراويان بەدەست گەيشت، دوانيان تەقىنەو و بوبە هوى كۈزەنلى (6) زانا و كۆپرۇونى سكرتىيرەيەكى ژن.

2. لە (19) مارسى (1963) پۇلىسى سويسىرى ئەھۋى راگەيىند كە (بىوسف ئىپەن گال) بەناو كارمەندى وەزارەتى پەروردەت ئىسرائىل (د. ئەنۇ جوكلىك) زاناي نەرويچى دەستگىر كەرددوھ بە تۆمەتى ئەھۋى كە زانايەكى ئەلمانى لەگەل چەند زانايەكى تردا كاريان لەسەر بەرەپىشىرىدىن مۇوشەكە سەربازىيەكانى مىسەركەرددوھ و بە كوشتن ترساندۇرۇۋانە.

ھېرىشكەرنە سەر فرۇڭكە مەدەنلى:

يەكى لە ترسناكتىن شىۋاواز تىرۇرىستىيەكانى رژىيەتى سەھيۇنى، ھېرىشكەرنە سەر فرۇڭكە مەدەنلى بوبە كە بە كورتى ئاماڙەيان پى دەكەين:

1. لە (28) ئى كانونى يەكەمى (1968) رژىيەتى سەھيۇنى ھېرىشى كەرددوھ سەر فرۇڭكە خانەتى نىۋەدەلەتى بەپروت و (13) فرۇڭكە نەفرەلەلگىرى بە تەواوى لەناو بىر، لەم كەردد تىرۇرىستىيەدا نزىكە (50) سەرنىشىن كورڈان و زىاتر لە (75) كەسى تر بىریندار بوبۇن.

2. لە (21) ئى شوباتى (1973) دا دوو فرۇڭكە جەنگىي ئىسرائىلى بە مۇوشەك ھېرىشيان كەردد سەر فرۇڭكە يەكى نەفرەلەلگىرى مەدەنلى لىبىيائى و خىستيانە خوارەوە، لە ئەنجامدا (113) سەرنىشىن ئەم فرۇڭكە مەدەنلىيە كۈزان، كە وەزىرىتىكى لىبىيائى بە ناوى (سالح بن بوسير) يان تىدابۇ.

كۆپىنى رىپرمۇي فرۇڭكە نەفرەلەلگە مەدەنلىيەكان:

1. لە (10) ئى ئابى (1973) دا ئىسرائىلىيەكان فرۇڭكە يەكى نەفرەلەلگىرى عېراقيان لە خاكى لوبنان فرەنەد بىردىان بۇ فەلەستىن، هەرودەنە يېشىتا (24) سەھات بەسەر دەرچۈنلى ياداشتىنامەت نەتەوە يەكىن تووه كاندا سەبارەت بەم كەرددوھ تىرۇرىستىيەتى جولەكە تىپەرنە بوبۇو، كە فرۇڭكە كانى ئەم رژىيەمە فرۇڭكە يەكى لوبنانىييان لە جۆرى (بۈينگ 707) فرەنەد.

2. فەندىنى فرۇڭكە يەكى لىبىيائى لە (4) ئى شوباتى (1986) فرۇڭكە جەنگىيەكانى رژىيەتى سەھيۇنى فرۇڭكە يەكى نەفرەلەلگىرى لىبىيائىان فرەنەد و بىردىان بۇ باكىرى ئىسرائىل، ئەم رووداوه ھىنە سەرسوھىنەر بوبە دەنگى ناپەزايى لە خودى ئىسرائىلىيەكانىش بەرز بوبۇيمە.

ئەم گوتانەتى پەرۋىسىر (ئىسرائىل شاھاك) سەرۋىكى كۆمەلەتى ماق مەرۋە و ھاۋولاتىيانى ئىسرائىل گەواھىي ئەم راستىيەن: (گومانن نىيە كە بتوانىتى كەسىتى وەك (ماير ھارزبىون) پىاۋكۈز پەيدا بېتت، ئەو لە ياداشتەكانى خۆيدا كە لە چاپىيەكتەكانى لەگەل رۆزىنامە ئىسرائىلىيەكاندا چاپ كراوه بە خۆشحالىيەتە باس لەوە دەكات كە ج مەرۋەكۈزىكى ئازا بوبۇ و بە ج نارەحەتىيەك خەلگى كوشتووه. ئەو ئەمە دەخاتە رۇو كە

کاتیک عهربیک دهکوژیت چهنده ههست به خوشحالی دهکات، ئهو عهربی به چهقۇ دهکوشت! دهگىرېتەوه كە چۈن مۇلەتى لە فەرماندەيەكى خۆى ودرگرتۇوە تا شوانىكى بىّ چەك بە چەقۇكەمى خۆى بکۈزۈت، دەلى دۆسٹەكەمى شوانە عەرەبەكەمى گرتۇوە و ئەمەيش چەقۇكەمى كردووە بە دلىدا و خوبىنى لەبەر رۇشتۇوە. ئەگەر بمانەويىت تەھاواى كرددووه كانى (ماير ھارزىيون) باس بکەين، دەبىت ياداشتەكانى (مووشە شارت) بگىرىنەوه، كە باسى دەكات كە (ھار زيون) چۈن لەگەل دەستەيەكى تىرۇرېستى ودك خۇيدا شەش عەرەبىان ھىنباوه و بېنچىان بە چەقۇ يەك لە دواى يەك كوشتووە و شەشەميان نەكوشتووە، تا ئەوهى بىنیویەتى بۇ خەلگى بگىرىتەوه. سەپەرە ئەم كەسە لاي زۆربەي ئىسرائىلىيەكان بە قارەمانىكى نەتەودىي دەدرىتە قەلەم، (مووشە دايىان) و (ئارىل شارقۇن) ئەويان ودك نمونە بە لاۋان دەناساند.